

Fylkesstyret:

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post	
Inge Martin Karlsvik, 6490 Eide	Leiar	Møtt	95264979	inge.karlsvik@mimer.no	
Anne Katrine Jensen, 6638 Osmarka	Nestleiar	Møtt	90156039	anne.katrine@hansgarden.no	
Odd Helge Gangstad, 6475 Midsund	Styremedlem	Møtt	40287112	odd.gangstad@gmail.com	
Arne Rekkedal, 6165 Sæbø	Styremedlem	Møtt	99649978	arne.rekkedal@tussa.com	
Gunnhild Overvoll, 6200 Stranda	Styremedlem	Møtt	97164856	gunnhildovervoll@hotmail.com	
Trond Malmedal, 6445 Malmefjorden	1. vara	Møtt	41631265	trond.malmedal@online.no	
Gunvor D. Friisvold, 6350 Eidsbygda	Leiar BKL	Møtt 11-14	90266449	gunvor.friisvold@mrfylke.no	
Yngve Røyen, 6640 Kvanne	Fylkesleiar BU	Møtt til 15	90887102	yngve_15@hotmail.com	
Til orientering:					
Petter Melchior, 6214 Norddal	2. vara		92283477	petter.melchior@c2i.net	
Oddvar Mikkelsen 6640 Kvanne	3. vara		41460565	om@orkla.norgesfor.no	
Sekretariatet		Tlf. arb			
Arnar Lyche	Møtt	org.-sjef	71202897	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien	Møtt	rådgevar	71202895	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen		førstekonsulent	71202894	95245900	atle.frantzen@bondelaget.no
Anne Turid Myrbostad		førstekonsulent	71202890	95944610	anne.turid.myrbostad@bondelaget.no

Protokoll frå styremøte i Møre og Romsdal Bondelag måndag 15. april 2013 kl. 10.30 – 16.30 på Felleskjøpets møterom i 3.etasje i Molde

SAKSLISTE**Faste saker for styret i Møre og Romsdal Bondelag:****1/2013 Godkjenning av saksliste**

Ekstra saker: "Inn på TUNET" og jordbruksfradrag, skriv frå medlem.

Utviklingsplan for Gjermundnes vgs - vedlagt notat frå møte 11. april

Til Open Post: Arbeiderpartiets landsmøte, skriv fra stortingsrepr Tove Lise Torve.

Samdrifter

Vedtak: Innkalling og sakliste godkjend

2/2013 Godkjenning av protokoll 5. mars 2013

Vedlegg: Protokoll er utsendt på e-post for godkjenning.

Vedtak: Protokoll frå styremøtet godkjend.

3/2013 Medlemsutvikling og medlemsverving

Medlemstal 01/01-13: 3.336 **Medlemstal pr. 10. april -13: 3.261**

Nyinnmelde hittil i 2013: 58 Utmelde: 133 (I januar 2013 vart 86 medlemskap stoppa ubetalt).

4/2013 Arbeids- og møteplan 2013/2014 (Dato ajourført: 10. april 2013)

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakarar/Ansvarlege
15.april	Fylkesstyremøte	Molde	Fylkesstyret
15. april	Påmelding Open Gard		Lokallaga
Mai	Jordbruksforhandlingar Aksjonsberedskap		Lokallagsstyret. Fylkesstyret
27. mai	Styremøte/møte m/ årsmøteutsendingane		Styret + årsmøteuts.
12.-14. juni	Årsmøte Norges Bondelag	Alexandra, Loen	Årsmøteutsendingar
Mars - sept	Politisk arbeid og kontaktar før valet		Lokallaga/fylkeslaget
21.-25. august	Den Norske Matfestivalen	Ålesund	

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 2047 Moldegård 6402 Molde	Besøksadresse: Fannestrandveien 63. Molde	Telefon: 71 20 28 90	Mobil: 41 41 88 71	E-postadresse: more.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05.91392	www.bondelaget.no/moreogromsdal

Søn.25. august	Open Gard	Rundt i fylket	Lokallaga
August/sept	Sekretariatskonferanse Norges Bondelag		Heile fylkeskontoret
30.aug.-1. sept	Dyregod-dagane stand + evt møte	Gjemnes	
9. september	Stortingsvalg		
16. september	Fylkesstyremøte		Styret
28. Oktober	Fylkesstyremøte		Styret
Oktober	Skattekurs: Tema:		Samarb. Rekneskapskontor
Oktober	Temadag Eigarskifte		
Innan 31. okt	Årsmøter i lokallaga		Medlemmene/lokallaga
8.-9. november	Leiarmøte i M&R Bondelag	Håholmen, Averøy	Lokallagsstyra og fylkeslag
20. nov	Søknad Aktivt Lokallagsmidlar		Lokallaga
11. Desember	Fylkesstyremøte		Styret
2014			
Januar	Fylkesstyremøte		Styret
Jan	Frist for lokallaga forslag til valnemnda		
jan / feb.	Møte i valnemnda		
Jan/feb	Samling for nye, unge bønder		
ca. 1. feb	Lokallaga frist sende inn saker fylkesårsmøte		
Feb	Fylkesstyremøte (årsmeld/rekneskap)		Styret
Feb	Lokallaga frist uttale jordbruksavtala		
1. mars	Kontingentforfall		
Mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)		Styret og samvirkerepr
Mars	Landbrukskonferanse		Landbruksinteresserte
Mars	Årsmøte M&R Bondelag		Lokallaga, fylkeslaget

Datoar for samlingar i samvirkeorganisasjonane:

- 30.-31. oktober: TINE SA, region Midt-Norge, regional samling
- 1. - 2. november: Agro Hordaland, der fleire samvirkeorg har regionsamling for Vestlandet, for Nortura og Tine gjeld dette også tillitsvalde på Sunnmøre.
- 6.-7. november: Nortura Regionutval Midt-Norge har møte i Trondheimsområdet. Involverer kretstillitsvalde i Trøndelagsfylka og Nordmøre/Romsdal.
- 8. - 9. november: Felleskjøpet har messe på Lillestrøm "Bedre Landbruk", med deltaking av bønder/tillitsvalde frå MR (For å unngå kollisjon med møta i Nortura og Felleskjøpet, har M&R Bondelag prøvd å utsette sitt leiarmøte med ei veke, men dette passa ikkje for alle. Leiarmøtet blir på Håholmen 8. og 9. nov).

5/2013 Representasjon og invitasjon til møter og arrangement

7. mai: Generalforsamling i Den Norske Matfestivalen, Ålesund

6/2013 Aktiviteter og møter i lokallagene

Tidens Krav 16. mars 2013: Brosjyre om landbruket: I kommunestyremøtet i Tingvoll 14. mars var det avsatt tid til at Tingvoll bondelag skulle få presentere fakta om landbruket i kommunen. Det var det Guro Fjellengen Røttingsnes som sto for. Og ikke bare kunne hun redegjøre for tallene, hun kunne også presentere for politikerne en flott, ny brosjyre med eksempler på levende landbruk i kommunen. Heine Schjølberg har stått for bildene, Tone Rokstad for teksten og elever ved andreåret medier og kommunikasjon ved Tingvoll vidaregåande har stått for utforming. Brosjyren skal presenteres for folk flest i Kulturvekkå i april.

Formiddagsseminar i Tingvoll: Landbruksrådet i Tingvoll, der også Bondelagene er medlemmer, inviterer til formiddagsseminar Fredag 19. April kl 10.30- 13.00. Arrangementet holdes i aulaen på Tingvoll Videregående skole. Christian Anton Smedshaug kommer til Tingvoll for å holde et innlegg med tittel: "Verdens matproduksjon under press, hva gjør vi i Norge?" Arnar Lyche deltar.

Rauma Bondelag inviterer alle interesserte til et lokalt jordvernseminar på onsdag 24. april klokken 11-13. Tema: Jordloven ved Fylkesmannens Landbruksavdeling, og Kommunalt planarbeid ved Rauma Kommune. I Stortingsmelding nr 9, landbruks- og matmeldingen «Velkommen til Bords», er den overordna målsettingen å øke matproduksjonen i takt med folkeveksten. Skal vi klare det, må vi ta godt vare på den dyrka og dyrkbare jorda vi har. Rauma Bondelag ønsker derfor å øke fokuset på hvordan en disponerer jorda i kommunen.

7/2013 Referat fra møter og arrangementer**11. mars: Seminar om kvinnebønder og bondekvinner – trenger vi kvinnfolk i landbruket?**

På Rica Seilet i Molde. Seminaret samlet **84 deltakere**, som var bønder, byråkrater, rådgivere, politikere og ellers alle som er interessert i damer og landbruk. Deltakeravgift kr 200 sendt til 47 deltakere.

VEDLEGG: Regnskap, budsjett og finansiering pr 10. april.

Gode tilbakemeldinger. Velferdsordningene frontet på repr.-skapet i NB av deltakere på konferansen, og tror noe kan gjøres i jordbruksforhandlingene på dette.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal har i brev til M&R Bondelag 19. mars bevilget kr 90.000 eller inntil 67,2 prosent av godkjent kostnadsoverslag i tilskudd fra fylkesvise BU-midler til gjennomføring av konferansen.

Med seminaret ønsket Bondelaget, Bygdekvinnelaget, Bygdeungdomslaget, Bioforsk, Småbrukarlaget og Fylkesmannen i Møre og Romsdal å sette fokus på kvinnenens rolle i landbruket. Produksjon av mat er verdens viktigste arbeid. I mange land står kvinner for 60–80 prosent av matproduksjonen. I Norge er situasjonen en annen.

Det har blitt færre ”gardkjerringer” på norske gardar. Fra å være en arbeidsplass for hele familien har stadig flere gårdsbruk blitt arbeidsplass for en. Og i svært mange tilfeller er bonden en mann, og kvinnen har lønnet arbeid utenfor bruket. Noen av spørsmålene som ble tatt opp på konferansen var hvordan påvirker dette landbruket og norske bygder, er det ønskelig å snu trenden, og i så fall – hvilke grep må gjøres?

- **Heimeside 08.03.2013: Satsar på framtid i landbruket**
Bonde Jorunn Gunnerød trivst med 500 gris, 75 mjølkekyr og 120 ungdyr. Ho tenkjer ikke på å legge opp. (ROMSDALS BUDSTIKKE)
- **Heimeside 08.03.2013: Gav opp som bonde**
Optimismen vart snudd til frustrasjon - livet som bonde og småbarnsmor vart for tøft. I 1997 tok Berit Moen Sand (37) over garden på Moen i Fræna; starta frå botnen av med innkjøp av dyr og utstyr og sette igang. Berit Moen Sand sa stopp etter ti års drift (ROMSDALS BUDSTIKKE)
- **Heimeside 11.03.2013: Gunn Marit (18) går mot straumen og tek over garden i Sunndal**
Odelsjenta Gunn Marit Musgjerd (18) bestemte seg tidleg for å ta over garden i Sunndal. Ho er ein av få kvinner som vel å verte bonde. Berre 14 prosent av bøndene i Noreg er kvinner. Gunn Marit håper ho får selskap av fleire. – Eg angrar ikkje eit sekund på at eg byrja på landbuksskulen på Gjermundnes (NRK MØRE OG ROMSDAL)
- **Heimeside 12.03.2013: Landbruket trenger kvinnfolk**
Seminaret om kvinnebønder og bondekvinner i Molde 11. mars samlet 84 deltakere, som var bønder, byråkrater, rådgivere, politikere og ellers alle som er interessert i damer og landbruk. Svaret fra alle innlederne var at vi trenger kvinnfolk i landbruket. Det må jobbes målrettet for å gjøre landbruket mer attraktivt for kvinner. Skal flere kvinner velge seg inn i landbruket, må vi ha mer å tilby. Totalpakken slik den er i dag er for dårlig.

14. mars: Møte i Fylkesgruppa for Landbrukets HMS-teneste i Møre og Romsdal

På Bondelagskontoret i Molde. Frå M&R Bondelag møtte Arnar Lyche og Atle Frantzen.

Sakliste: Orientering fra faglaga og fra LHMS. Arbeidsmøte om seminar «Bonden i tidsklemma»

19.-20. mars: Regionmøte Tine Midt-Norge, Trondheim. Anne Katrine Jensen møtte for Bondelaget.

20. og 21. mars: Representantskapsmøte i NB, Gardermoen, Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche
Drøftet innspill til jordbruksforhandlingene. Prioritert korn og storfekjøtt. Inge Martin kjempet for få med melkeproduksjon i uttalen. Spenninger mellom distrikt og produksjoner.

- M&R Bondelag drøfter på neste styremøte om vi skal foreslå eget utvalg i Norges Bondelag for grovforbasert næring.

•

3. april: Årsmøte Felleskjøpet Nordmøre og Romsdal, Skaret, Inge Martin Karlsvik

4. april: Åpent møte om norsk kvalitetsmat – hvordan produserer vi den? Skarstua i Fræna.

Arrangør: Bondelaget, Bygdekvinnelaget, Bioforsk og Fylkesmannen Møre og Romsdal. **58 deltakere** + 2 frå media: Romsdals Budstikke og NRK Møre og Romsdal.

VEDLEGG: Regnskap, budsjett og finansiering pr 10. april. Det er søkt om BU-midler.

Godt hjulpet av hestekjøttskandale har diskusjonen om mat og matproduksjon blitt brennaktuell. Hvor kommer maten i fra? Og hvordan er den produsert? På møtet ble problemstillingene belyst fra statsviter **Svenn Arne Lie** sitt ståsted om det er kobling mellom politikk og matkvalitet, fra bonden **Hans Erik Wold** sitt ståsted om hvordan produserer bonden kvalitetsmat ved å spille på lag med naturen, fra ernæringsforsker **Anna Haug** sitt ståsted om hvorfor strider myndighetens anbefalinger om sunn mat mot forskningsresultater og oppfatninger i forskningsmiljøet, og fra museums mannen **Jarle Sanden** sitt ståsted om hva kan vi lære av våre mattradisjoner og ressursutnytingen i gamle dager.

I pausene servert håndverksmat som begeistrer med presentasjon av produkter fra noen dyktige lokalmatprodusenter; bakerverer fra Fole Godt, ost fra Derinngården og gourmetbiff fra Rune Haram. Middagen besto av tradisjonsmat fra Romsdal.

- **Heimeside 05.04.2013: Urokråke i matfatet**

Statsviter og forfatter **Svenn Arne Lie** mener vi stadig får servert løgner om «norsk» mat og landbruk. – Når det står på melkekartongen at det er melk fra en ku på Østlandet, men kua har spist brasiliansk kraftfôr hele livet, er det noe galt, sier **Svenn Arne Lie**, som i går holdt innlegg om norsk matforsyningpolitikk på seminaret Norsk Kvalitetsmat på Skaret. **(ROMSDALS BUDSTIKKE)**

5. april: Planleggingsmøte Dyregoddagane, Batnfjordsøra, Arnar Lyche

6. og 7. april: Årsmøte i Møre og Romsdal Bygdekvinnelag på Grand Hotel Bellevue, Åndalsnes. **Arne Rekkedal** møtte for Bondelaget.

8. april: Fagseminar om husdyrgjødsel – til nytte og besvær. Rica Hotell Seilet i Molde

Landbruk Nordvest, Bioforsk og Bondelaget i Møre og Romsdal arrangerte. **62 deltakere.** NRK Møre og Romsdal dekket seminaret, og hadde gardsreportasje hos **Trond Malmedal** i Fræna mandag 8. april.

VEDLEGG: Regnskap, budsjett og finansiering pr 10. april.

Hvordan håndterer vi gapet mellom praktisk situasjon og regelverk? Og hvordan forbedrer vi praksisen? var noen av spørsmålene som ble stilt. Deltakere var bønder, forvaltning, rådgivere og forskere.

Innledere: Melkeprodusentene **John Eikenæs**, **Gjemnes**, **Trond Malmedal**, **Fræna** og **Anders Øverbø**, **Rau-**ma. Forskningsdirektør i Bioforsk, **Nils Vagstad**. Seniorrådgiver i Landbruks- og matdepartementet, **Frode Lyssandtræ**. Rådgiver i Landbruk Nordvest, **Oddbjørn Kval-Engstad**. Rådgiver i Landbruk Nordvest, **Sverre Heggset**. Fagkoordinator landbruksbygg i Norsk Landbruksrådgiving, **Per Olav Skjølberg**. Styremedlem i Norges Bondelag, **Einar Frogner**. Forsker ved Bioforsk Øst Løken, **Gustav Fystro**.

Bakgrunn: Å få spredd husdyrgjødsel i rett mengde på rett sted til rett tid, har blitt en utfordring for bøndene. Buskapene har blitt færre men større, og bonden har fått mer møkk å håndtere. Mange har for lite gjødsellager og er avhengige av å spre møkk om høsten for å sikre nødvendig kapasitet fram til våren. Med større drift har også transportavstandene til jordbruksarealet økt. Mottrekket er større og tyngre gjødselvogner, men dette har sine negative bieffekter som mer jordpakking og kjøreskader.

Myndighetene arbeider med å revidere regelverket som omhandler lagring og spredning av husdyrgjødsel. For å endre praksisen i retning bedre utnyttning og mindre næringstap, er det ønske om å skjerpe kravene til bonden.

- **Heimeside 08.04.2013: Kyrne skit meir enn før - gjødselkjellerane renn over**

Dagens kyr et meir og skit meir enn før. Det skaper store utfordringar for bøndene, og møkka renn over. Løysinga kan vere at dei må bygge større gjødselkjellarar. Hos gardbrukar **Trond Malmedal** i **Malmefjorden** i Fræna ligg det 1400 kubikk med kuskitt i gjødsellageret. Om ikkje mange dagar er det så fullt at det renn over og slik er situasjonen for mange andre bønder også. I dag møttest bondenæringa, byråkratar og forskarar til eit seminar om husdyrgjødsel, på hotell **Rica Seilet** i Molde, fjernt frå kumøkklukta. Her diskuterte dei utfordringa bøndene har med å få møkka ut i rett mengde til rett tid. **(NRK MØRE OG ROMSDAL)**

9. april: Prosjektverksted landbruksforskning, Stjørdal, Arnar Lyche

Grønn forskning i Midt-Norge inviterte forskere, næringsaktører, rådgivere og representanter for offentlig sektor til et nytt prosjektverksted for landbruksforskning på **Rica Hell**. Verkstedet fokuserte på tema innenfor matproduksjon og bygdenæring.

10. april: Aksjonsdag, Bondevenn**Vedlagt presseklipp.**

Bondelaget har invitert alle som er glad i norsk mat til å bli med og dyrke Norge på bondevenn.no. Kampanjen fortsetter fram mot stortingsvalget.

Oppsummering og flere presseklipp legges fram for styret til styremøtet i mai.

11. april: Høyringsmøte utviklingsplan Gjermundnes vidaregåande skule, Fylkeshuset, Molde.

I samarbeid med Landbruksdirektøren inviterte Møre og Romsdal Fylkeskommune v/Utdanningsavdelinga til høyringsmøte om ny utviklingsplan for Gjermundnes vidaregåande skule.

Møre og Romsdal fylkeskommune har engasjert Silvinova AS v/Ola Øyen til å utarbeide utviklingsplan for Gjermundnes vidaregåande skule. Det er ei overordna føring for arbeidet at skulen for framtida skal ha eit tettare samarbeid med landbruksnæringa og framstå som ein aktuell og attraktiv samarbeidspartnar. I samband med dette inviterte dei aktuelle aktørar innan næringa til å delta på ein presentasjon av høyringsdokument og drøfting av aktuelle tema i utviklingsplanen. Inviterte var Bondelaget,

Allskog, Nortura, Tine, Landbruk Nordvest, Norsk Landbruksrådgiving Sunnmøre, Småbrukarlaget, Innovasjon Norge og jordbrukssjefar i nokre kommunar.

Høyringsdokument vart presentert og delt ut på møtet.

10.-12. april: FK-veka i Molde. Bondelaget hadde stand, betjent av fylkeskontoret. Anne Turid Myrbostad onsdag, Atle Frantzen og Arild Erlien torsdag, og Arild Erlien fredag.

8/2013 Andre saker**8.1. Sentrale datoer i årets jordbruksforhandlinger er:**

- 15. april: Budsjettmemndas tallmateriale er klart
- 26. april: Jordbruket presenterer sitt krav
- 7. mai: Staten presenterer sitt tilbud
- 16. mai: Jordbruksforhandlingene skal være avsluttet

8.2. Saker frå Bygdekvinnelaget: fylkesårsmøte lørdag 6. og søndag 7. april på Grand Hotel Bellevue, Åndalsnes. 48 utsendinger og gjester. Arne Rekkedal møtte for Bondelaget.

Gunvor D. Friisvold, Rauma, valgt til ny fylkesleder etter Karin Vartdal. Ny nestleder ble Marete Bolme, Sunndal. Styremedlemmer: Ingunn Talgø, Tingvoll, Mette Marie Døving, Norddal og Anne Grete Juliebø, Ørsta.

Vara til styret: Kristi Linge Stakkestad, Norddal, Ragnhild Godal Tunheim, Halså og Ingri Sandnes, Nesset.

8.3. Saker frå Bygdeungdomslaget:**8.4. Samarbeidsavtale mellom Gjensidige og Bondelaget i Møre og Romsdal.****Vedlegg****8.5 Nytt næringspolitisk program for 2013 – 2017**

Prinsipprogram for Norges Bondelag 2009 - 2013 utgår neste år. Nytt næringspolitisk program for perioden 2013 – 2017 skal vedtas på Norges Bondelag årsmøte i 2013. Utkast til nytt program ble sendt fylkeslagene i slutten av februar, med høyringsfrist 22. mars. Dette kom midt opp i forberedelsene til styremøtet 5. mars for uttale jordbruksforhandlingene og landbrukskonferanse/fylkesårsmøtet 8.-9. mars. Planlagt styremøte 18. mars ble utsatt.

Arbeidsutvalget i M&R Bondelag drøftet utkastet og sendte denne uttalen til Norges Bondelag:

Uttale fra Møre og Romsdal Bondelag:

Viser til Næringspolitisk program for Norges Bondelag 2013 – 2017. Møre og Romsdal Bondelag har gått gjennom dokumentet og har følgende kommentarer:

Dokumentet virker grundig gjennomarbeidet og signaliserer i stor grad at gjeldende politiske strategier skal videreføres. Det er rundt formulert og vekker trolig lite debatt. Det er ikke mye å gripe fatt i. Det meste er tatt med. Kort sammenfattet blir det omtrent slik:

På grunn av økt folkemengde vil det bli stadig mer krevende å brøfø verden, og klimautfordringene vil trolig forsterke problemene. Derfor trenger vi et norsk landbruk hvor produksjonene i størst mulig grad baserer seg på landets egne ressurser. På vegne av norske bønder lover Bondelaget å levere etter bestillingen i den nye landbruks- og matmeldinga, så fremt bonden får et inntektsnivå og sosiale vilkår på linje med andre grupper.

Kanskje er det behov for mer nytenkning? Bør programmet i enda større grad bygges rundt forbrukers behov for norsk mat, og samfunnets betalingsvilje for denne?

Bondelagets slagord er ”KJÆRLIGHET TIL NORSK MAT”. Er dette i tilstrekkelig grad tatt hensyn til og bakket inn i næringsprogrammet? Det er viktig at profilering/fasade utad, og innhold i strategidokumenter henger sammen. Vi må fylle slagordet med innhold slik at folk tror på det vi sier. Hva er det vi har i norsk landbruk som vi er så glad i, og hvordan greier vi best å ta vare på det? Bildene forteller en del, men kanskje bør det fylles på med mer tekst?

Stortingsmeldingen slår fast at landbruket skal være bærekraftig. Hva innebærer det med tanke på dyrevelferd, forurensning, arbeidsforhold osv.? Er det en selvfølge at vi driver bærekraftig landbruk i dette landet? Vi vet at strukturendringene skjer veldig hurtig. Er det potensielle konflikter mellom til disse raske endringene og et bærekraftig landbruk? I så fall bør dette nevnes. Er det tilstrekkelig med inntekt og velferd på linje med andre grupper for å innfri kravet om bærekraft? Hvor mange bønder trengs det for å kunne drive norske landbruk på en bærekraftig måte? Kanskje bør dette utdypes for å bli mer presist?

8.6 Skriv frå medlem om utviklinga i jordbruket

Vedlegg Organisasjonssjefen sender svar.

8.7. Andre saker lagt ut på M&R Bondelag si heimeside - www.bondelaget.no/moreogromsdal

Heimeside 06.03.2013: Aktuelle kurstilbud våren 2013

Oppdatert kurskalender og kurstema for våren 2013. Her finn du aktuelle kurs- og studietilbud som bør vere aktuelle for medlemmer og lokale Bondelag i Møre og Romsdal. Klikk på linken kurskalender under eller på kvart studietilbud for meir informasjon, eller ta kontakt med Atle Frantzen på bondelagskontoret.

Heimeside 15.03.2013: Må prioritere de grovfôrbaserte husdyrproduksjonene

Møre og Romsdal Bondelag mener at bonden må kunne ha normal inntekt av ett årsverk arbeid uansett produksjon og at inntekta hos hver enkelt produsent må øke mer enn hos andre grupper. Vi ønsker at de grovfôrbaserte husdyrproduksjonene skal bli prioritert i år. Vi ser at for flere av de viktigste husdyrproduktene er det betydelige underskudd, og det bør derfor være rom for å ta ut høyere priser, skriver fylkestyret i sin uttale som er sendt Norges Bondelag før jordbruksforhandlingene.

Heimeside 18.03.2013: Landbruk på partiårsmøter og i fylkesutvalet

Fleire av fylkesårsmøta i dei politiske partia i Møre og Romsdal har no i mars kome med uttaler på landbruk. Senterpartiets fylkesårsmøte 10. mars sa at løyvingane til landbruket må aukast og inntektsgapet mot andre yrkesgrupper tettast. Steinar Reiten sa på Kristeleg Folkepartis årsmøte 16. mars at bøndene må få minimum 20.000 kroner meir enn det andre grupper får i lønsauke i år. Arbeiderpartiets årsmøte 17. mars krev at staten i jordbruksoppgjøret i år bidreg vesentleg økonomisk til at inntektene for bøndene kjem opp på nivå med andre yrkesutøvarar. Politkarane i fylkesutvalet sa i møte 25. februar at landbruksnæringa må bli sikra gode nok rammevilkår.

Heimeside 26.03.2013: Karlsvik: - Nå må regjeringen innfri

Bondelagsleder Inge Martin Karlsvik har store forventningar til årets landbruksoppgjør. – Jeg tror regjeringen fikk en vekker i fjor, sier han. – Jeg tror regjeringen fikk en vekker med alle demonstrasjonene i fjor. De er nødt til å innfri i år, og jeg tror dette er siste sjans til å holde partiløftene, sier Karlsvik. (NRK MØRE ROMSDAL)

8.8. Rapport til styret om oppfølging av styrevedtak

VEDLEGG: Oversikt status vedtak, og hvordan vedtak fra siste fylkestyremøte er fulgt opp.

8.9. Open Post

Arbeiderpartiets landsmøte: stortingsrepr Tove Lise Torve skal tale landbrukets sak på Arbeiderpartiets årsmøte. I den forbindelse har hun tatt kontakt med Møre og Romsdal Bondelag for å drøfte innholdet i hennes innspill. Hun er også medlem i resolusjonskomiteen.

Organisasjonssjef Arnar Lyche sender innspill etter samråd med fylkesleder og nestleder.

Samdrifter – initiativ fra samdriftsdeltakere på Nordmøre. Møte holdt i mars på Sunndalsøra.

Ikke miste driftstilskuddet. Student ved Høgskolen i Molde er i gang med å lagt masteroppgave/rapport om samdrifter. Styret vil avvente denne rapporten, og legge fram saka på styremøte til høsten.

Presentasjonsrunde av styremedlemmene ble forestatt.

SAK 17/2013: Landbrukskonferansen og årsmøtet 8.-9.mars – oppsummering og oppfølging

Vedlegg: Protokoll årsmøtet
Oppsett fordeling kostnader konferanse, årsmøte og unge-bønder samling

Saksutredning:

På årsmøtet møtte i alt 54 personer med stemmerett, av disse 44 utsendinger fra 37 lokallag. Totalt deltok det **133 personer** en eller to dager på konferansen og/eller årsmøtet. 129 av disse deltok på landbrukskonferansen fredag.

14 ungdommer deltok på oppfølgingssamling for unge bønder med deltakelse på landbrukskonferansen og årsmøtemiddag fredag, og eget programopplegg lørdag med samtale med Bondelagets generalsekretær Per Skorge, gardsbesøk hos Odd Christian Stenerud på Godøya og samtale med nestleder i Tine Midt-Norge, Nina Kolltveit Sæter fra Surnadal. Kostnadene dekket over budsjettet for Prosjekt rekruttering.

Kostnader Landbrukskonferansen blir søkt dekket av Landbruksselskapet i Møre og Romsdal. Det er gitt muntlig melding om at Landbruksselskapet som medarrangør dekker deler av konferansen.

- **Heimeside 08.03.2013: 130 deltok på Landbrukskonferansen**
130 personer var samlet på Landbrukskonferansen på Rica Parken Hotell i Ålesund fredag 8. mars. Denne etter hvert årlige møteplassen for bønder, rådgivere, forvaltning, politikere og andre som har et varmt hjerte for lokal matproduksjon tok opp mange ulike tema og ble holdt i forkant av og som en del av fylkesårsmøtet i Bondelaget.
- **Heimeside 09.03.2013: Norsk mat på bordet er eit spørsmål om prioritering**
Inge Martin Karlsvik, Eide, vart på årsmøtet i Ålesund laurdag 9. mars attvalt som fylkesleiar i Møre og Romsdal Bondelag. Anne Katrine Jensen, Gjemnes, vart ny nestleiar etter Birgit Oline Kjerstad, Haram, som ikkje tok attval. Gunnhild Overvoll, Stranda, kom inn som nytt styremedlem. Årsmøtet påpeiker i ei uttale at bonden kan auke norsk matproduksjon om samfunnet vil prioritere det.
- **Heimeside 11.03.2013: Jørgen Holte æresmedlem i M&R Bondelag**
Tidlegare fylkesleiar Jørgen Holte frå Volda vart på fylkesårsmøtet i Ålesund 8. mars utnemnt som æresmedlem i Møre og Romsdal Bondelag. Han er det fjerde æresmedlem i fylkeslaget saman med Guttorm Kjelsvik, Vestnes, Gunnar Waagen, Tingvoll og Gunnar Wentzel, Molde.
- **Heimeside 14.03.2013: Surnadal Bondelag kåret til Aktivt Lokallag**
Surnadal Bondelag ble på fylkesårsmøtet i Ålesund 8. mars kåret til Aktivt Lokallag i Møre og Romsdal Bondelag. Nestleder Birgit Oline Kjerstad (t.v.) overrekte vandrepemien, trekofferten, til leder i Surnadal Bondelag, Oddvar Mikkelsen og styremedlemmene Ole Kristian Sæterbø og Heidi Gjeldnes.

Presseklipp:

- **Heimeside 11.03.2013: Nordmørsleing i Bondelaget**
INGE MARTIN Karlsvik, Eide, vart på årsmøtet i Ålesund 9. mars attvalt som fylkesleiar i Møre og Romsdal Bondelag. Anne Katrine Jensen, Gjemnes, vart ny nestleiar etter Birgit Oline Kjerstad, Haram, som ikkje tok attval. Gunnhild Overvoll, Stranda, kom inn som nytt styremedlem. **(TIDENS KRAV)**
- **Heimeside 11.03.2013: Mat på agendaen**
God mat blir ikkje til av seg sjølv – kvalitet har ein pris, poengterer Bondelaget. Bønder i Møre og Romsdal etterlyser politikarar og forbrukarar som verdset og prioriterer bondens arbeid–og mat produsert lokalt. Ein landbrukskonferanse i forkant av årsmøte for Bondelaget i fylket samla i helga over 130 bønder og andre med varmt hjerte for lokal matproduksjon. **(ROMSDALS BUDSTIKKE)**
- **Heimeside 10.03.2013: Vil ha sikker mat**
Møre og Romsdal bondelag meiner det er ei samfunnsoppgåve å sørge for sikker og trygg matforsyning. Bondelaget peikar på hestekjøtsaka som har vore framme i media siste tida. Den meiner dei har svekka tilliten til internasjonal næringsmiddelindustri. **(DRIVA)**
- **Heimeside 09.03.2013: Samarbeid er løysningen**
Bønder i Møre og Romsdal ønsker å øke rekrutteringen, forbedre produksjonsgrunnlaget og øke produksjonen. For å få til dette må de samarbeide. Fredag holdt Møre og Romsdal Bondelag landbrukskonferanse i Ålesund. Bønde-

ne ønsker å øke matproduksjonen i fylket. – Folk ønsker å spise norsk mat, sier Per Skorge, generalsekretær i Norges Bondelag. (SUNNMØRSPOSTEN)

Oppsummering fra kontoret:

- Oppsett fordeling kostnader viser at opphold ved hotellet i Ålesund ble betydelig dyrere enn årsmøtehotellet i Molde året før.
- Må være oppmerksom for senere år alle tilleggs kostnader når inngår konferansekontrakt med hotell, f.eks ekstrakostnad med eget lokale for middag. Likeså se nøye på hva som inngår i hjelpsjon, dagpakker etc.
- Skuffende at hotellet hadde overbooket, og at mange fra Bondelaget måtte bo på nabohotell.
- Gode tilbakemeldinger på landbrukskonferansen, og grei møtesal første dag.
- Bra at mange gardbrukere presenterer seg selv på landbrukskonferansen.
- Skuffende dårlig møtelokale på dag to.
- Positivt mottatt at unge bønder var invitert til samlingen.

Dette kom fram i styret si oppsummering:

- Positive tilbakemeldinger til program og gjennomføring av landbrukskonferansen.
- Skuffende få tar ordet i generaldebatten på årsmøtet. Vurdere om styret skal spille inn tema på forhånd for å provosere til debatt.
- Beregne mer tid i programmet til generaldebatt.
- Det sosiale på kvelden/natta må fungere bedre. Middagen fungerte godt.

Vedtak: Styret merker seg de synspunktene som kom fram i styret og i fylkesårsmøtet som grunnlag for det videre arbeidet. Styret er tilfreds med gjennomføringa av landbrukskonferansen og årsmøtet.

SAK 18/2013: Gjennomgang retningslinjer fylkeslaget. Arbeidsmåte. Oppfølging lokallaga**A: Retningslinjer for drift av fylkeskontor i Norges Bondelag****Saksutredning:**

Det foreligger retningslinjer for drift av fylkeskontor i Norges Bondelag. Det er vanlig praksis at disse retningslinjene blir gått gjennom av fylkesstyret i det første møtet i styret etter fylkesårsmøtet.

Styret går gjennom arbeidsmåte, prioritering av arbeidsoppgaver og forholdet til media. Kontoret er tilsatt av Norges Bondelag og stilt til rådighet også for fylkeslaget.

Retningslinjer for drift av fylkeskontor i Norges Bondelag:

Retningslinjene omfatter:

1. Kontor og administrasjon
2. Instruks for fylkeslagenes organisasjonssjefer
3. Fylkeskontorets arbeidsoppgaver
4. Forhold til fylkesstyret og lokallag

Det vises til Norges Bondelags lover.

1. Kontor og administrasjon

Fylkeskontoret er Norges Bondelags sekretariat i fylket, og er en egen avdeling i Bondelagets Servicekontor A/S.

Kontoret ledes av en organisasjonssjef. Organisasjonssjefen rapporterer til generalsekretæren.

Organisasjonssjefen skal planlegge og lede arbeidet på kontoret.

Organisasjonssjefen skal koordinere arbeidet mellom Norges Bondelag og fylkeslaget.

2. Instruks for organisasjonssjefen

Organisasjonssjefen er administrativ leder av Norges Bondelags sekretariat i fylket.

Han/hun har innstillingsrett og –plikt i alle saker som krever beslutning av fylkesstyret, med unntak av navneforslag i oppnevningssaker. Organisasjonssjefen skal gjennomføre fylkesstyrets vedtak. Dersom det er uenighet mellom fylkesstyret og Norges Bondelag, er det fylkesstyret som har ansvar for oppfølgingen av eget vedtak. Organisasjonssjefen skal videre sørge for at fylkesstyret til enhver tid i nødvendig grad er informert om virksomheten ved fylkeskontoret og i Norges Bondelag.

Organisasjonssjefen skal stille sin arbeidskraft til disposisjon for Norges Bondelag, men kan påta seg verv og arbeidsoppdrag slik det går fram av fellesbestemmelsene og etter generalsekretærens samtykke.

Organisasjonssjef og fylkesleder skal én gang i året vurdere arbeidet samarbeidet. Vurderingen skal følges opp med en medarbeidersamtale mellom generalsekretæren og organisasjonssjefen.

Organisasjonssjefen skal sørge for at fylkeskontoret benytter felles administrative systemer og rutiner som gjelder.

Organisasjonssjefen er personalansvarlig for de ansatte ved kontoret, og skal gjennomføre medarbeidersamtaler i henhold til fellesbestemmelsene. Han/hun er også HMS-ansvarlig og skal arbeide for et godt og inkluderende arbeidsmiljø ved kontoret.

3. Forhold til fylkesstyret og lokallag

Fylkeskontoret skal legge forholdene til rette for fylkesstyrets og lokallagenes arbeid.

Retningslinjene for drift av fylkeskontoret skal gjennomgås med styret på 1. styremøte etter årsmøtet i fylkeslaget. Aktuelle tema er:

- Arbeidsdeling og samarbeid mellom fylkeskontor og fylkesstyret
- Rolledeling mellom fylkesleder og organisasjonssjef
- Oppfølging av de saker som Norges Bondelag sender fylkeslagene og lokallagene, samt de arbeidsoppgaver Norges Bondelag har satt opp på arbeidsplanen
- Fylkeskontorets arbeid og rolle overfor lokallagene

I tilfelle det oppstår konflikt mellom fylkesstyre og fylkeskontor, skal saken bringes inn til henholdsvis Norges Bondelags styreleder og generalsekretær.

4. Fylkeskontorets arbeidsoppgaver

Fylkeskontoret skal arbeide i tråd med Norges Bondelags lover, prinsippprogram og fylkeslagets arbeidsplan, samt andre relevante plandokumenter. Kontoret skal forberede fylkesstyrets forslag til arbeidsplan, som vedtas på fylkesårsmøtet.

a. Ivareta Norges Bondelags interesser i fylket

Fylkeskontoret skal ivareta Norges Bondelags interesser i fylket og arbeide for at Norges Bondelags politikk og syn blir gjort kjent og får gjennomslag. For å oppnå dette skal det bl.a. søkes kontakt med

- statlige, fylkeskommunale og lokale myndigheter og politikere
- offentlige utvalg og råd,
- samvirkeorganisasjonene
- andre organisasjoner i landbruket og i næringslivet for øvrig

Kontoret skal bidra til gode høringsprosesser og formidle fylkesbondelagets standpunkt til sentralledet i slike saker. Kontoret skal så langt det er mulig holde seg orientert om det som skjer innen næringa i fylket og gi melding om saker sentralledet bør være orientert om.

b. Skolering og opplæring

Fylkeskontoret skal i samarbeid med Norges Bondelag

- gjennomføre tillitsvalgotplæring for nyvalgte ledere og styremedlemmer i lokallagene
- legge til rette for opplæringstilbud for leder og styremedlemmer på fylkesnivå
- fremme landbrukspolitisk studiearbeid, faglig skolering og etterutdanning gjennom kurs og andre studietiltak og følge opp tilbud fra Norges Bondelag og andre aktuelle samarbeidspartner
- holde god kontakt med videregående skoler med programfag naturbruk og andre relevante utdanningsinstitusjoner, for å bidra til å sikre rekruttering til skolene og til bondeyrket.

c. Media og kommunikasjon

Fylkeslag/-kontoret skal arbeide for å styrke landbrukets omdømme.

Aktuelle virkemidler:

- Benytte fylkeslagets egne hjemmesider på nettet til aktiv profilering av organisasjonen, tillitsvalgte og medlemmer
- Arbeide aktivt overfor regional- og lokalmedia for å sette saker på dagsorden til beste for landbruket og Bondelaget
- Kontakt med landbrukets egne fagblad
- Gjennom egne opplegg eller i samarbeid med andre organisasjoner og interessegrupper arbeide for positiv holding til norsk mat og levende bygdesamfunn hos politikere og andre beslutningstakere i samfunnet.

d. Kontingent og medlemsregister

Kontoret skal arbeide for

- Økt tilslutning til Norges Bondelag, i samarbeid med lokallagene og sentralledet
- Lage spesifikke opplegg for medlemsverving og gjennomføre vervetiltak
- Følge opp på kontrollere kontingentinnkrevingen og ajourføre medlemsregisteret ved fylkeskontoret.

e. Sekretariatsarbeid og saksbehandling

Kontoret skal være sekretariat for styret i fylkeslaget.

- Kontoret er ansvarlig for saksforberedelser og framlegging av saker for styret, føre protokoll og oppfølging av de saker som er behandlet.
- Fylkeskontoret utfører sekretariatsarbeid for de utvalg som er oppnevnt av fylkesstyret eller Norges Bondelag.
- Fylkeskontoret er sekretariat for samarbeidsrådet i fylka etter nærmere avtale om regioninndeling
- Fylkeskontoret skal skrive fylkeslagets årsmelding og sørge for at den blir lagt fram for styret og årsmøtet til godkjenning.
- Kontoret er videre ansvarlig for å føre fylkeslagets regnskap og at dette blir revidert. Hvis økonomien i et fylkesbondelag utvikler seg betydelig i negativ retning fra vedtatte budsjetter, skal dette meldes inn til generalsekretæren.

I fylkesstyret og i fylkenes utvalgsarbeid har ansatte talerett, men ikke stemmerett. For øvrig følger ansattes retter og plikter av Bondelagets lover.

Fylkeskontoret skal forberede og legge opp årsmøter, styremøter, møter og kurs som går i fylkeslagets regi eller som Norges Bondelag innkaller til.

Fylkeskontoret legger forholdene til rette for et godt samarbeid med Norges Bygdeungdomslag og Norges Bygdekvinnelags fylkeslag og eventuelle regionavdelinger i Bygdefolkets Studieforbud og Nei til EU. Prioritering av arbeidsoppgaver og hvilke funksjoner som skal utføres avgjøres i nærmere fastlagt avtale.

f. Kontakt med lokallag

Fylkeskontoret skal

- bistå arbeidet og stimulere til best mulig aktivitet i lokallagene, herunder også faglig aktivitet.
- Planlegge og legge til rette for å besøke lokallagene, deltakelse på møter med informasjon, foredrag, bistand ved utforming av arbeidsplaner etc.

Oslo 10. februar 2010 Per Gunnar Skorge

Dette ble drøftet i styret:

Drift av fylkesstyret og kontor, fordeling av arbeidsoppgaver, og deltakelse på møter.

Årsmøterunden til høsten, styremedlemmene bør delta på flere årsmøter.

Medlemmene forventer medlemsservice, dette må prioriteres.

Media – alle styremedlemmene oppfordres til skrive innlegg.

Bruken av sosiale medier må styrkes på fylkeskontoret.

B: Oppfølging av lokallaga og jakta på unge tillitsvalgte

Vedlegg: E-post fra prosjektleder Elin Røed i Norges Bondelag om "Tørre å spørre! - om medlemsverving og lokallagsarbeid" og oppfølging av lokallaga og jakta på unge tillitsvalgte.

Saksutredning:

Lokallaga er viktig for organisasjonen sin aktivitet. Det er viktig å prioritere tid og krefter for å stimulere til aktivitet lokalt. Styret blir utfordret på følgende:

- Trenger vi lokallaga?
- Hvordan fungerer lokallaga?
- Hva kan fylkesstyremedlemmene bidra med?
- Er det noen i fylkesstyret med spesiell interesse for lokallagsarbeid?
- Hvilke møteplasser er det mellom lokallagene og fylkeslaget?
- Mange fylkeslag har fordelt lokallagene mellom fylkesstyremedlemmene (fadderordning). De gjennomfører faste telefonrunder etter drøfting i fylkesstyret. Er dette noe for oss?

Styret bør allerede nå drøfte opplegg for årsmøterunden i oktober.

Dette kom fram i drøftingene i styret:

Den viktigste arenaen lokalt er årsmøtene i lokallaget

Mye bra lokalt, men mye kan bli bedre.

Fordele styret på alle årsmøtene.

Vedtak om arbeidet i fylkeslaget: Styret vil opprettholde tidligere praksis med delegering av ansvar og oppgaver på hele styret (Jfr. Arbeidsdelinga i SAK 19/2013). Forutsetningen er rask rapportering på e-post med noen stikkord om spesielle saker som er behandlet eller reist i møtene tilbake til leder og fylkeskontor.

Alle styremedlemmene bør på forespørsel delta på møter i lokallaga.

Styret vil prøve i større grad å samarbeide med lokallag om aktiviteter i fylket.

Første vara til styret blir kallet inn. Talspersoner samt medlemmene i Valgnemnda blir invitert til ordinært Leder møte og Årsmøtet og ellers når det er aktuelt.

Ved representasjon til annet enn lokallaga og de tildelte oppgaver, skal deltakelse være etter avtale med leder/org sjef. Videre kan hele styret uttale seg til media om de saker som er drøftet og det er enighet om. Styret er arbeidsorgan for Norges Bondelag og skal fremme våre felles synspunkt. Fordelingsspørsmål og strategi som ikke er drøftet ligger det til leder å kommentere.

Vedtak om årsmøtene i lokallagene: Årsmøtene holdes i tida 1. – 25. oktober. Fylkesstyret mener lokale årsmøter er en viktig arena for meningsutveksling mellom medlemmer og signal fra lokallaga inn til fylkeslaget. Styremedlemmer og tilsette ved kontoret ønsker å delta på årsmøtene. Fylkesstyret fordeler årsmøtene i lokallagene seg imellom.

Fylkeslaget sender slik som tidligere år ut forslag på datoer for årsmøta i lokallaga. Laga står fritt til om de ville holde årsmøtet på denne datoen eller fastsette annen dato. Fylkeslaget setter frist til midten av september for lokallaga til å fastsette endelig dato, og melde fra til fylkeskontoret om tid og sted, og hvem en eventuelt ønsker besøk av.

SAK 19/2013: Arbeidsdeling i fylkesstyret

Saksutredning:

Det settes hvert år opp oversikt og valg til utvalg, talspersoner og sentrale tillitsvalgte. Det er vanlig at denne liste blir gjennomgått av fylkesstyret i det første møtet i styret etter fylkesårsmøtet.

Vedtak: Utvalg, talspersoner og sentrale tillitsvalgte i Møre og Romsdal Bondelag 2013/2014:

Utval/arbeidsorgan:	Representant 2013/2014	Ansv. sekr:
Arbeidsutvalet/Mediautvalet:	Leiar, nestleiar, org sjef	Lyche/ Erlien
Ordførar i årsmøtet Norges Bondelag:	Odd Chr. Stenerud, valt 2005 (vara 03-05)	
Varaordførar årsmøtet Norges Bondelag:	Arne Magnus Aasen, valt 2011	
Representantskapet i Norges Bondelag:	Leiar vara nestleiar	(Org.-sjef)
Landbrukselskapet M&R:	Leiar vara nestleiar	(Org.sjef)
Grøntsektoren:	Audun Skjervøy vara Ole Sigbjørn Iversen	
Bygdekvinnelaget:	Arne Rekkedal, vara Odd Helge Gangstad	(Myrbostad)
Bygdeungdomslaget:	Anne Katrine Jensen, vara Trond Malmedal	(Frantzen)
Den Norske Matfestivalen, Ålesund:	Birgit Oline Kjerstad	(Erlien)
Samarbeidsutval Gjensidige:	Leiar, org sjef	
Styret Innovasjon Norge:	Anne Katrine Jensen	
Rovdyrtalsperson:	Gunnhild Overvoll	(Frantzen)
Kulturlandskapsgruppa Landbruksavdelinga:	Odd Helge Gangstad, vara: Trond Malmedal	(Erlien)
Distriktsrådet HV 11:	Per Devold, Rauma vara: Anne K. Jensen	(Erlien)
4 H - årsmøtet:	Anne Katrine Jensen, vara: Trond Malmedal	(Erlien)
Inn på Tunet:	Gunnhild Overvoll	(Frantzen)
Mjølkeprosjekt Sunnmøre/Vestlandet:	Per Kr. Gjerde	
Mjølkeprosjekt Nordmøre:	Oddvar Mikkelsen	
Prosjekt Auka smågrisproduksjon – styr.-gr:	Hans Frafjord	
Samarbeidsrådet landbruket i Midt-Norge:	Inge Martin Karlsvik Vara: Anne Katrine Jensen	(Org.-sjef)
Skuleutvalet Gjermundnes landbr.-skule:	Anne Katrine Jensen vara: Org.-sjef	
Småsamfunnsgruppe FMLA:	Arne Rekkedal	
Geit i vekst – styringsgruppe:	Petter Melchior	
Rådgivende utvalg for verneområdestyret i Trollheimen:	Oddvar Mikkelsen (repr. for Bondelagene i Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag).	

Fylkeskontoret sender e-post til alle som er oppnemnt med oppmoding om å sende referat m.m. til fylkeslaget.

SAK 20/2013: Arbeidsplan. Budsjett. Møteplan for fylkeslaget

Vedlegg: Arbeids- og tiltaksplan og Budsjett 2013/2014 (i årsmeldinga) vedtatt på årsmøtet.

Saksutredning:

Mange av aktivitetene er allerede datofestet.

Dato temadag eierskifte en lørdag i oktober blir fastsett av kontoret i samråd med Ole Rødstøl.

Styret vedtok på styremøtet 12. februar at Møre og Romsdal Bondelag holder tre kurs høsten 2013 av Kursopplegget "Betre Bonde": Ett kurs på Nordmøre, ett i Romsdal, ett eller to på Sunnmøre. Gjennomføring i vinterhalvåret i perioden oktober - mars. Kontoret planlegger kursopplegget før sommerferien, og starter god markedsføring.

Styret går gjennom prioritering av arbeidsoppgaver i f.t. arbeidsplanen, budsjett og fastsette datoer for aktiviteter.

A: Fastsetting av datoer for styremøtene:

- Event. telefonstyremøte samme dag/dagen etter at statens tilbud lagt fram (7. mai)
- Vurdere å ha telefonstyremøte med lokallagsledere om jordbruksforhandlingene.
- Styremøte og møte m/årsmøteutsendingene **mandag 27. mai** (Årsmøtet er 12.-14.juni)
- Styremøte mandag **16. september**
- Event. styremøte mandag **28. oktober**
- Styremøte onsdag **11. desember** (en dags møte på Skaret)

Det er ønske om at det holdes Power Point kurs for styret

B: Studietur for styret høsten 2013

Anne Katrine Jensen informerte om planene så langt.

Vedtak: Fylkesleder og nestleder arbeider videre med planene om studietur for fylkesstyret.

C: Ledermøte fredag 8. og lørdag 9. november 2013

Styret vedtok på møtet 5. mars at ledermøtet 2013 blir holdt på Håholmen fredag 8. og lørdag 9. november, og med befaringer i Fræna og Eide. Besøke grottene på Nås.

Håholmen har 49 hotellrom med til sammen 100 sengeplasser. Må basere oss på noen dobbeltrom.

Forslag til skisse program:

Fredag 8. nov: kl. 10.00: Oppmøte/fingermat/fagforedrag i grottene på Nås, Eide. Deretter omvisning i gruvene. Kl. 13.00: Lunsj på Eide. Kl. 14.00-16.30: To gardsbesøk i Eide/Fræna. Kl. 17.00: Båt til Håholmen. Kl. 18.00: Saga Siglar – program. Kl. 19.30: Middag.

Laurdag 9. nov kl. 09.00-14.00: Ledermøtet

D: Landbrukskonferanse og fylkesårsmøte mars 2014

Fredag: Landbrukskonferanse. Lørdag: Årsmøtesaker

Sted: Kristiansund, Surnadal eller Molde

I Kristiansund kan Grand Hotell med møte i Caroline Kino være aktuell, i Surnadal Vårsøg Hotell.

Oppmøtemessig på ei landbrukskonferanse er Molde best.

Styret drøftet sted for arr. Ledermøtet holdes i år på Håholmen i Averøy (Nordmøre)

Fylkesmannen ønsker å være medarrangør av landbrukskonferansen fredag da de vil samle landbruksforvaltninga torsdag og fredag (erstatte Geirangerkonferansen)

Vedtak: Styret ønsker at landbrukskonferansen og fylkesårsmøtet 2014 holdes i Molde. Fylkeskontoret tar kontakt med Hotell Alexandra og Hotell Seilet for tilbud. Kontoret avklarer raskt dato for arrangementet. Aktuelle datoer er fredag 7. og lørdag 8. mars eller fredag 14. og lørdag 15. mars.

E: Kurs for nye, unge bønder

Det har vært tradisjon å holde kurs for nye, unge bønder annet hvert år, men det ble holdt både i 2011 med 80 deltakere og 2012 med 25 deltakere. Oppfølgingskurs for disse to kursene ble holdt i år i Ålesund 8. og 9. mars med 13 deltakere.

Unge Bønder-kurs har finansiering i Norges Bondelag, og er markedsført som et gratis medlemstilbud for nye, unge bønder. Fylkesstyret drøftet i fjor å holde slikt kurs i januar 2014.

Vedtak: Det holdes kurs for nye, unge bønder ei helg i månedsskiftet januar/februar 2014. Fylkeskontoret fastsetter dato og planlegger opplegg, som legges fram for styret til høsten.

F: Temamøte sammen med LO om sosial dumping.

Innspill fra stortingsrepr Else May Botten. Alliansebygging. Org.sjef skal ha arbeidsmøte i mai. Aktuelt med et utadretta møte på høsten.

G: Politisk arbeid og politikerkontakt før stortingsvalget i september - aktuelle tiltak i M&R:**• 1 Møte med de politiske partiene**

Tove Lise Torve (Ap) møte unge kvinnelige bønder, Halså 2. mai.

Elisabeth Røbekk Nørve (H) Gårdsbesøk Skodje Samdrift.

Debattmøte på Matfestivalen – drøftes på styremøtet i mai.

Debattmøte på Dyregod dagane. Planlegges politisk debattmøte rett før valget.

• 2 Sende ut informasjonskriv til alle stortingskandidatene + Fylkesbrosjyre

Argumentsamling for landbruket i fylket. Sende i juni til alle fremste listekandidater som skal drive valgkamp.

• 3 Brosjyre som synliggjør forskjellene i landbrukspolitikken mellom de politiske partiene

Org.sjef Arnar Lyche fått forespørsel fra leder i Samarbeidsrådet for Midt-Norge, Lars Morten Rosmo, om vi synes det er greit at Samarbeidsrådet brukte noen penger på å lage ei brosjyre som synliggjør forskjellene i landbrukspolitikken mellom de politiske partiene. Denne skal distribueres ut til husstandene i forkant av valget. Det er nok tenkt at lokallagene gjør denne jobben.

• 4 Ombringning av avisa Standpunkt – Nei til EU

Vedlegg: Brev fra fylkesleder i Møre og Romsdal Nei til EU, Ole Kvalheim, om Bondelaget via lokallagene kan være behjelpelig med å bringe avisen ut i fylket før valget.

Vedtak: Styret vil ikke pålegge lokallagene dette arbeidet. Men Nei til EU kan ta direkte kontakt med Bondelagets lokallag for å avtale event distribusjon av avisa.

SAK 21/2013: Aksjonsplaner jordbruksforhandlingene

I 2012 opprettet 6 aksjonskomiteer ledet av lokallagsledere, og som gjennomførte aktiviteter tilpassa lokale forhold

Ørsta/Volda/Ulstein (ytre søre Sunnmøre):Aksjonsleiar: **Knut Hustad** (Hjørundfjord BL):

Ålesund-regionen (nordre Sunnmøre):Aksjonsleiar: **Odd Einar Fjørtoft** (Harøy/Fjørtoft BL):

Stranda-regionen (indre Sunnmøre): Aksjonsleiar: **Leif Inge Grebstad** (Sykkylven BL):

Molde-regionen (Romsdal-regionen) – Aksjonsleiar: **Anders Øverbø** (Rauma BL):

Kristiansund-regionen (ytre Nordmøre) Aksjonsleiar: **Erik Olufsen** (Aure og Tustna BL):

Surnadal/Sunnadal-region (indre/nordre Nordmøre)Aksjonsleiar: **Oddvar Mikkelsen** (Surnadal):

Sentrale datoer i årets jordbruksforhandlinger er: 26. april: Jordbruket presenterer sitt krav, **7. mai:** Staten presenterer sitt tilbud, **16. mai:** Jordbruksforhandlingene skal være avsluttet

Aksjonsutvalget i Norges Bondelag anbefaler en aksjonsberedskap i fem faser:

Fase 0: før forhandlingsstart

Brudd: Fase 1: Lokale spontanaksjoner

Fase 2: koordinerte aksjoner over hele landet

Fase 3: demonstrasjon i Oslo med påfølgende våkenatt

Fase 4: markering ved stortingsbehandlingen av jordbruksoppgjøret

Fylkesstyret er ansvarlig for aksjoner satt i verk i vårt fylke.

Vedtak: Arbeidsutvalget og kontoret tar kontakt med aktuelle personer og oppnevner aksjonsledere.

SAK 22/2013: "Inn på Tunet" og jordbruksfrådrag

VEDLEGG: Skriv frå medlem datert 10. april 2013.

Saman med kona har vedkomande medlem drive med Inn på Tunet (IPT) i meir enn 10 år.

Dei har avtale med kommuner om å ta imot skuleelevar for tilrettelagt undervisning. Undervisning er MVA-fritt og dei får difor ikkje frådrag for inngåande MVA for dei kostnader som gjeld IPT. Dei har difor valt å føre kostnader til innkjøp av fôr og dyr som vanlege kostnader ved jordbruksdrifta. Dette har gjort at dei har fått ein overskot i rekneskapen for den delen som gjeld IPT, medan dei har hatt eit lite underskot i den ordinære jordbruksdrifta. Dei har krevd jordbruksfrådrag for inntektene frå IPT, men har no fått klage på likninga for 2011 der skatteetaten ikkje vil godkjenne at dei får jordbruksfrådrag for inntekter frå IPT. Dette har gjeve dei ein ekstraskatt for 2011 på omlag 30.000 kr.

Bondelaget vert bede om å rydde opp i dette i årets jordbruksforhandlingar. Det blir gang etter gang streka under frå Bondelaget at IPT er eit satsingsområde, og at det er viktig at denne drifta er knytta opp mot matproduksjon. Dei er heilt einige i desse vurderingane, men forstår ikkje kvifor ein f.eks skal få jordbruksfrådrag for leigeinntekter for maskinkøyning eller for plukking av reinlav, men ikkje for IPT.

Vedtak: Styret støtter synspunkta om at Inn på Tunet bør vere grunnlag for jordbruksfrådrag.

Styret vil sende brevet til forhandlingsutvalet og generalsekretær i Norges Bondelag, og be dei sjå på saka i samband med jordbruksforhandlingane.

SAK 23/2013: Utviklingsplan for Gjermundnes vidaregåande skole

VEDLEGG: Notat møte med fylkeskommunen 11. april

Atle Frantzen møtte for Bondelaget 11. april på høyringsmøte på Fylkeshuset om ny utviklingsplan for Gjermundnes vidaregåande skule.

Møre og Romsdal fylkeskommune har engasjert Silvinova AS v/Ola Øyen til å utarbeide utviklingsplan. Det er ei overordna føring for arbeidet at skulen for framtida skal ha eit tettare samarbeid med landbruksnæringa og framstå som ein aktuell og attraktiv samarbeidspartnar. I samband med dette var Bondelaget, Allskog, Nortura, Tine, Landbruk Nordvest, Norsk Landbruksrådgiving Sunnmøre, Småbrukarlaget, Innovasjon Norge og jordbrukssjefar i nokre kommunar inviterte til presentasjon av høyringsdokument og drøfting av aktuelle tema i utviklingsplanen.

Skisse til høyringsdokumentet på 18 sider vart sendt ut til organisasjonane måndag 15. april (kom på e-post mot slutten av styremøtet i Bondelaget same dag).

Fylkeskommunen har sett knapp høyringsfrist til **torsdag 25. april.**

På styremøtet vart det kommentert at også Bygdeungdomslaget burde vore innkalla til høyringsmøtet 11. april. Ungdom som skal ha tilbodet ved skulen bør vere delaktig i arbeidet med planen.

Vedtak: Styret vil sende uttale til skisse til høyringsdokumentet for Gjermundnes vidaregåande skule. Høyringsdokumentet vert sendt fylkesstyret på e-post. Utkast til uttale vert utarbeida av Arbeidsutvalet og kontoret, og sendt fylkesstyret på e-post til gjennomlesing og godkjenning.

Møtet slutt kl. 16.30

Arild Erlien - ref